

ระยะเวลาของผลลดกล้ามเนื้อหดเกร็งและภาวะแทรกซ้อนจาก 5%Phenol Intramuscular Neurolysis

พจิภัทร อนุราชเสนา, พ.บ., ว.ว.เวชศาสตร์ฟื้นฟู
โรงพยาบาลพุทธโสธร

ความเป็นมา: อัมพาตชนิดกล้ามเนื้อหดเกร็ง(spasticity)เป็นภาวะที่พบบ่อยในผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของระบบประสาทส่วนกลาง ซึ่งอาจเป็นมาแต่กำเนิด ดัดเชื้อ การบาดเจ็บหรือสาเหตุอื่นๆส่งผลให้ผู้ป่วยเกิดปัญหาในการควบคุมการเคลื่อนไหว การทำกิจวัตรประจำวัน และการทำกายภาพบำบัด การรักษาภาวะกล้ามเนื้อหดเกร็งนั้นมีด้วยกันหลายวิธี ได้แก่ การทำกายภาพบำบัด, การใช้ยารักษาและการผ่าตัด มีผู้ป่วยอัมพาตชนิดกล้ามเนื้อหดเกร็งส่วนหนึ่งที่ได้รับการรักษาโดยการทำกายภาพบำบัดร่วมกับยารับประทานเต็มที่แล้วแต่อาการกล้ามเนื้อหดเกร็งยังเป็นปัญหาทำให้ผู้ป่วยไม่สามารถไปถึงจุดหมายของการฟื้นฟูได้ จึงเริ่มมีการฉีด 5%phenol intramuscular neurolysis ในแผนกเวชกรรมฟื้นฟู โรงพยาบาลพุทธโสธร ตั้งแต่ 22 กรกฎาคม 2554 จนถึงปัจจุบัน พบว่าอาการกล้ามเนื้อหดเกร็งลดลง แต่ยังพบภาวะแทรกซ้อนร่วม ซึ่งยังไม่มีการเก็บข้อมูลภาวะแทรกซ้อนและระยะเวลาของผลลดกล้ามเนื้อหดเกร็ง

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาย้อนหลังระยะเวลาของผลลดกล้ามเนื้อหดเกร็ง และภาวะแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นภายหลังการฉีด 5%phenol intramuscular neurolysis

รูปแบบการวิจัย: การศึกษาเชิงพรรณนาแบบย้อนหลัง

สถานที่ทำการวิจัย: ณ คลินิกลดเกร็ง แผนกผู้ป่วยนอกเวชกรรมฟื้นฟู โรงพยาบาลพุทธโสธร

กลุ่มประชากร: ผู้ป่วยอัมพาตชนิดกล้ามเนื้อหดเกร็งจำนวน 48 ราย

วิธีการศึกษา: เก็บรวบรวมข้อมูลจากเวชระเบียนผู้ป่วยนอก โดยบันทึกข้อมูลทั่วไป การประเมินความรุนแรงของภาวะกล้ามเนื้อหดเกร็งโดย Modified Ashworth scale ทั้งก่อนและหลังการรักษา ภาวะแทรกซ้อนและระยะเวลาของผลลดกล้ามเนื้อหดเกร็งภายหลังการฉีด 5%phenol intramuscular neurolysis เก็บข้อมูลย้อนหลังตั้งแต่วันที่ 22 กรกฎาคม 2554 ถึงวันที่ 22 กรกฎาคม 2556

ผลการศึกษา: พบว่าจากการศึกษามีผู้ป่วยจำนวน 48 ราย เป็นเพศชาย 39 ราย เพศหญิง 9 ราย อายุระหว่าง 3-92 ปี ประกอบด้วย โรคหลอดเลือดสมอง 21 ราย ภาวะบาดเจ็บทางสมอง 14 ราย ภาวะบาดเจ็บไขสันหลัง 8 ราย ภาวะสมองพิการ 4 ราย และอื่นๆ 1 ราย คิดเป็นกล้ามเนื้อที่ถูกฉีด 8 มัด ฉีดทั้งสิ้น 255 ครั้ง พบว่าผลของการลดอาการกล้ามเนื้อหดเกร็งได้นานที่สุด 13 เดือน คิดเป็นระยะเวลาที่ได้ผลเฉลี่ย 5.3 เดือน มีภาวะแทรกซ้อนจำนวน 12 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.71 ของจำนวนครั้งในการฉีด

สรุป: การฉีด 5%phenol intramuscular neurolysis เป็นวิธีที่ให้ผลลดกล้ามเนื้อหดเกร็งนานและภาวะแทรกซ้อนน้อย

คำสำคัญ: การฉีด 5%phenol intramuscular neurolysis, กล้ามเนื้อหดเกร็ง